

EUROPEAN CENTRAL BANK

EUROSYSTEM

SEC/EB/09/620/15b

**DE VERWACHTINGEN VAN HET EUROSISTEEM OMTRENT SEPA
- Belgische versie voor publicatie -**

Samenvatting

Er is veel bereikt; er is nog veel te doen

Er wordt voortgang geboekt met de invoering van het Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied (Single Euro Payments Area, ofwel SEPA), dat tot doel heeft de hindernissen weg te nemen voor eurobetalingen in een gebied dat momenteel 31 landen omvat. Het Eurosysteem waardeert de inspanningen die de Europese bankensector en zijn zelfregulerend orgaan, de European Payments Council (EPC) hebben geleverd en de doelen die zij hebben bereikt en blijft het SEPA-project krachtig steunen. In zijn rol als katalysator van verandering volgt het Eurosysteem de ontwikkelingen rond SEPA zorgvuldig op. Een van de inzichten die het Eurosysteem heeft verworven sinds de invoering van de Europese overschrijving op 28 januari 2008, is dat het louter naleven van de reglementen en (beleids)kaders van SEPA noodzakelijk is, maar vaak niet voldoende.

Om de verwachte voordelen van SEPA optimaal te kunnen benutten, dient verdere actie te worden ondernomen. **Het Eurosysteem heeft daarom voor de diverse belanghebbenden verwachtingen geformuleerd.** Deze aanpak is ingegeven door het feit dat een aantal marktpartijen in 2008 heeft gevraagd om meer aanwijzingen over SEPA vanuit het Eurosysteem. Deze verwachtingen zijn bedoeld als hulpmiddel voor de nationale bankensectoren en betalingsinstellingen bij hun communicatie met de gebruikers. Ook voor de gebruikers zijn ze van belang: ze bevatten richtlijnen voor de aanpassing van hun betalingsactiviteiten en geven aan wat gebruikers van hun bank/betalingsinstelling kunnen verwachten.

Doordat aanbieders van SEPA doorgaans betalingsdiensten aan andere partijen – SEPA-gebruikers – aanbieden, kan een betrokken partij, zoals een bank, zowel aanbieder als gebruiker van SEPA-diensten zijn (bv. wanneer de bank een leverancier van kantoorartikelen betaalt). Wat de SEPA-aanbieders betreft, zijn deze verwachtingen voornamelijk van belang voor banken en betalingsinstellingen, aangezien kaartschema's en infrastructuren onder andere werkstromen vallen. SEPA-gebruikers zijn er in vele soorten: het Eurosysteem heeft bij verschillende gelegenheden gewezen op het belang van het bedrijfsleven (zowel grote ondernemingen als de kleine en middelgrote ondernemingen) en overheden, aangezien zij verantwoordelijk zijn voor het merendeel van het aantal transacties. Banken (zowel commerciële als centrale banken) en toekomstige betalingsinstellingen zijn niet slechts aanbieders, maar ook gebruikers. Ook de detailhandel speelt een grote rol in het SEPA-proces, aangezien hij als 'toegangspoort' fungeert voor het gebruik van een specifiek SEPA-betalingsproduct op verkooppunten (bv. kaartbetalingen). Tot slot dient SEPA natuurlijk ook ten goede te komen aan de consument, en het Eurosysteem zou het op prijs stellen indien de consument de SEPA-betalingsproducten actief en op grote schaal zou gebruiken.

Met deze verwachtingen wil het Eurosysteem de markt duidelijk maken dat SEPA voor het Eurosysteem de hoogste prioriteit houdt – zelfs in deze turbulente tijden – en dat een 'mini-SEPA' (waar de SEPA-betalingsproducten uitsluitend voor grensoverschrijdende betalingen zouden worden gebruikt) geen aanvaardbare uitkomst is. Als gevolg van de huidige financiële crisis richten steeds meer banken hun aandacht weer op hun particuliere klanten; het betalingsverkeer vormt de kern van de dienstverlening aan deze klanten. Aangezien SEPA de hoeksteen vormt van het toekomstige Europese betalingsverkeer voor particulieren, is volledige migratie naar SEPA op dit moment des te belangrijker.

Het is echter niet de bedoeling de verwachtingen van het Eurosysteem als formele eisen of juridisch bindende voorwaarden op te leggen, noch aan de gebruikers, noch aan de aanbieders van SEPA. Het is de bedoeling dat de door het Eurosysteem gepubliceerde verwachtingen voor de SEPA-aanbieders een ijk-of referentiepunt vormen. De aanbieders wordt verzocht hun dienstverlening regelmatig zelf te vergelijken met de criteria en aanbevelingen, en de uitkomst van die vergelijking te publiceren. Hierbij dient echter nogmaals nadrukkelijk te worden gesteld dat de SEPA-aanbieders hiertoe op geen enkele wijze wettelijk verplicht zijn.

Wat de gebruikers betreft, geven deze verwachtingen aan hoe de migratie naar SEPA actief kan worden bevorderd, bevatten deze verwachtingen richtlijnen voor de invoering van SEPA en bieden een zicht op

de gevolgen van een geslaagde invoering: wat betekent de invoering van SEPA voor hen en hoe plukken zij daar de vruchten van?

De belangrijkste aanbevelingen voor aanbieders van SEPA-producten (banken en betalingsinstellingen) zijn:

1. **Het Eurosysteem verwacht van banken en betalingsinstellingen dat zij hun bedrijfssystemen aanpassen voor de verzending en ontvangst van SEPA-betalingen.** Banken en betalingsinstellingen die overschrijvingen en/of domiciliëringdiensten in euro aanbieden, zouden tevens de overeenkomstige SEPA-betalingsproducten moeten aanbieden. Om de bereikbaarheid te vergroten, zouden alle betrokken BIC's moeten worden opgenomen in het bankenregister van ten minste één SEPA-brede infrastructuur. Bedrijfsprocessen en softwareapplicaties zouden aan de eisen van SEPA moeten worden aangepast, en voor de communicatie met de klanten zouden SEPA-standaarden moeten worden ingevoerd. Verder dient te worden gegarandeerd dat geen gegevens verloren gaan bij eventuele omzettingen van "oude" nationale formaten naar de nieuwe SEPA-formaten, indien dergelijke conversies tot de nog te bepalen einddatum van de migratie zouden plaatsvinden.
2. **Verder verwacht het Eurosysteem dat banken en betalingsinstellingen voor zowel het verzenden als ontvangen van binnenlandse en grensoverschrijdende betalingen binnen het Gemeenschappelijke Eurobetalingsgebied aan gebruikers SEPA-betaalmiddelen ter beschikking stellen die overeenkomen met "oude" nationale betaalmiddelen.** Het actieve gebruik van SEPA-betaalmiddelen door klanten kan worden bevorderd door deze nieuwe betaalmiddelen voor klanten minstens zo aantrekkelijk te maken als de oude, door klanten actief te informeren en door het SEPA-beleid van het Eurosysteem in acht te nemen.

De belangrijkste aanbevelingen voor de gebruikers van SEPA zijn:

1. **Het Eurosysteem verwacht dat ondernemingen en overheden bij het uitschrijven van aanbestedingen verwijzen naar de SEPA-criteria van de EPC en de verwachtingen van het Eurosysteem, en dat zij een aanbieder van betaaldiensten gebruiken die zich houdt aan deze criteria en verwachtingen.** Verder dienen interne systemen en gegevensbanken aangepast te worden (bv. integratie van IBAN en BIC, XML-mogelijkheden), opdat het verwerkingstraject van begin tot eind probleemloos kan worden doorlopen. Voor voorziene noodzakelijke investeringen dient tijdig een begroting te worden opgesteld. Verder zouden ondernemingen en overheden de algehele invoering van SEPA-producten kunnen steunen door op facturen en op papieren en digitale formulieren voor hun klanten de IBAN- en BIC-codes te vermelden in plaats van 'oude' rekeningaanduidingen.
2. **Het Eurosysteem verwacht dat commerciële en centrale banken en betalingsinstellingen zelf het goede voorbeeld geven door in de tekst van hun aanbestedingen te verwijzen naar de SEPA-criteria van de EPC en de verwachtingen van het Eurosysteem.** Zij dienen SEPA-betaalmiddelen te gebruiken en (als zij niet zelf de betalingen verrichten) een aanbieder van betaaldiensten te kiezen die zich bij het betalen van leveranciers en salarissen houdt aan de SEPA-regels en de verwachtingen. Als de desbetreffende rekeningen bij dezelfde instelling worden aangehouden, dienen IBAN-codes in plaats van oude rekeningaanduidingen te worden gebruikt.
3. **Het Eurosysteem verwacht van winkeliers en andere toonbankinstellingen die hun klanten kaartbetalingen aanbieden, dat zij nagaan of de kaartsystemen en kaartverwerkers waarmee zij contracten afsluiten werken volgens het SEPA-raamwerk voor betaalkaarten (SEPA cards**

framework, ofwel SCF) en zich houden aan het Referentiekader voor kaartsystemen. Zij dienen te migreren naar EMV-gecertificeerde terminals en naar systemen die SEPA-standaarden hanteren (zodra die beschikbaar zijn) en dienen verder het gebruik te bevorderen van efficiënte kaartschema's op verkooppunten. Indien commercieel haalbaar, zouden ze verder kunnen overwegen aanvullende Europese kaartschema's te aanvaarden en in te voeren, van zodra deze beschikbaar zijn.

4. **Het Eurosysteem verwacht dat de migratie naar SEPA soepeler zal verlopen als particuliere klanten zich op de hoogte stellen van de bij hun rekening horende IBAN en de overeenkomstige BIC-code van hun bank.** Verder zal SEPA gemakkelijker ingang vinden als deze klanten voor hun betalingen (bij voorkeur via SEPA-betaalmiddelen) BIC en IBAN gebruiken wanneer deze beide gegevens op de factuur zijn aangegeven. Particuliere klanten die een nieuwe bankrelatie willen aangaan, kunnen ook het aanbod van banken in andere SEPA-landen met elkaar vergelijken. Bij betalingen op verkooppunten verdienen kaartbetalingen de voorkeur boven minder efficiënte betaalmiddelen (zoals cheques), zowel binnenlands als op het niveau van SEPA.

1. Inleiding

Het Eurosysteem blijft sterk voorstander van de vorming van een Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied (SEPA), waarin particulieren en ondernemingen de mogelijkheid hebben binnen het gehele eurogebied girale betalingen te verrichten vanaf één willekeurig waar in het eurogebied gehouden betaalrekening, daarbij gebruikmakend van één reeks betaalmiddelen. Dit alles dient te gebeuren op een net zo gemakkelijke, efficiënte en veilige wijze als thans mogelijk is op nationaal niveau. SEPA is noodzakelijk om de Europese betaalmarkt verder te integreren, hetgeen de samenleving aanzienlijke economische voordelen zal opleveren. Verder is SEPA noodzakelijk om de invoering van de euro, de eenheidsmunt van zestien Europese landen, te voltooien. Dit alles maakt SEPA tot meer dan een zakelijk project: het is tevens nauw verbonden met het politieke streven naar een hechter geïntegreerd, concurrerender en innovatiever Europa. SEPA is een belangrijke Europese doelstelling, die qua ambitie, omvang en complexiteit vergelijkbaar is met de overgang naar de euro en de invoering van eurobankbiljetten en -munten. Het project ter ontwikkeling en vorming van SEPA wordt gecoördineerd door de European Payments Council (EPC), het zelfregulerende orgaan voor het Europese bankwezen op het gebied van betaaldiensten. In zijn rol als katalysator van verandering volgt het Eurosysteem de ontwikkelingen rond SEPA zorgvuldig. Een van de inzichten die het Eurosysteem heeft verworven sinds de invoering van de Europese overschrijving op 28 januari 2008, is dat het louter naleven van de regels en (beleids)kaders van SEPA noodzakelijk is, maar niet voldoende. Om de verwachte voordelen van SEPA optimaal te kunnen benutten, dient verdere actie te worden ondernomen. Het Eurosysteem heeft daarom voor de diverse belanghebbenden verwachtingen geformuleerd. Deze aanpak is ingegeven door het feit dat in 2008 een aantal marktpartijen gevraagd heeft om meer aanwijzingen over SEPA vanuit het Eurosysteem.

Dit document heeft betrekking op het gehele Gemeenschappelijke Eurobetalingsgebied, onafhankelijk van de vraag of een land wel of niet tot het eurogebied behoort. Zoals meestal het geval is bij het SEPA-project, heeft dit document echter uitsluitend betrekking op in euro luidende betalingen.

Met deze verwachtingen voor aanbieders en gebruikers van SEPA wil het Eurosysteem de markt duidelijk maken dat SEPA voor het Eurosysteem de hoogste prioriteit houdt, zelfs in deze turbulente tijden, en dat een 'mini-SEPA' (uitsluitend voor grensoverschrijdende betalingen) geen aanvaardbare uitkomst is. Als gevolg van de huidige financiële crisis richten steeds meer banken hun aandacht weer op hun particuliere klanten, en het betalingsverkeer vormt de kern van de dienstverlening aan deze klanten. Aangezien SEPA de hoeksteen vormt van het toekomstige Europese betalingsverkeer, is volledige migratie naar SEPA op dit moment des te belangrijker. Deze verwachtingen zijn bedoeld als referentiepunt voor marktpartijen bij hun migratieproces.

Tot slot dient nog te worden opgemerkt dat het Eurosysteem niet van plan is partijen te verplichten aan deze verwachtingen te voldoen of dit op een of andere wijze officieel te beoordelen. Het Eurosysteem zou het echter op prijs stellen als de belanghebbenden bij hun activiteiten rekening hielden met deze verwachtingen en het moedigt met name banken en betalingsinstellingen aan zichzelf aan de hand van deze verwachtingen te beoordelen.

2. Randvoorwaarden

Bij de formulering van deze verwachtingen is het Eurosysteem uitgegaan van enkele randvoorwaarden, die om redenen van transparantie hieronder worden opgesomd.

- Het Eurosysteem is niet van plan verwachtingen te formuleren in de vorm van bindende eisen: geen lastenverzwaring dus voor gebruikers en aanbieders.
- Het Eurosysteem zal in deze fase niet officieel beoordelen of onderzoeken in hoeverre aan de verwachtingen wordt voldaan.

- Gebruikers en aanbieders hebben de mogelijkheid doch zijn niet verplicht zelf te beoordelen in hoeverre ze aan de verwachtingen voldoen en de uitkomsten van deze zelfbeoordeling te publiceren. Het Eurosysteem zou het echter bijzonder op prijs stellen als banken en betalingsinstellingen een zelfbeoordeling zouden uitvoeren. (Het Eurosysteem heeft daartoe een speciaal zelfbeoordelingsformulier ontwikkeld dat als bijlage bij dit document is opgenomen.)
- Van partijen die op een nichemarkt actief zijn, wordt niet verwacht dat zij het gehele scala SEPA-betaalmiddelen voeren: zij kunnen met hun beperkte productaanbod ook aan de verwachtingen voldoen.
- Er is geen sprake van overlap met bestaande EPC-documentatie en werk dat eerder door het Eurosysteem is gedaan (zoals het Referentiekader voor infrastructuren). Om een uitgebreid overzicht mogelijk te maken, worden de andere werkstromen van het Eurosysteem in dit document echter kort samengevat.

3. De verschillende belanghebbenden bij SEPA

Dit document onderscheidt aanbieders en gebruikers van SEPA. Waar aanbieders van SEPA doorgaans betaaldiensten voor derden verrichten (bv. verrekening, uitvoeren van overschrijvingen en domiciliëringen), zijn SEPA-gebruikers klanten van een SEPA-aanbieder die voor eigen gebruik betaaldiensten afnemen. Daardoor kan een betrokken partij, zoals een bank, zowel aanbieder zijn van SEPA-diensten (bv. door overschrijvingen voor zakelijke klanten te verzorgen) als gebruiker (bv. door een leverancier van kantoorartikelen te betalen). Dit document houdt dan ook rekening met deze specifieke omstandigheden.

Er worden drie groepen aanbieders van SEPA-diensten onderscheiden:

- **banken en betalingsinstellingen;**
- **kaartschema's;**
- **infrastructuren** (vaak geautomatiseerde clearinginstututen (ACH's) of clearing- en settlementmechanismen (CSM's) genoemd).

Waar de dienstverlening van banken en betalingsinstellingen doorgaans gericht is op burgers en ondernemingen (KMO, grote ondernemingen en de detailhandel), hebben infrastructuren doorgaans banken tot klant. Dit is echter geen strikt onderscheid, want er zijn banken die clearing en settlement voor andere (vaak kleinere) banken verzorgen en CSM's die direct werken voor grootzakelijke klanten. Het Eurosysteem heeft al een Referentiekader voor infrastructuren gepubliceerd (zie hiervoor de ECB-website: <http://www.ecb.int/paym/sepa/components/infrastructures/html/tor.en.html>). Teneinde het Europese bankwezen te helpen één Europese markt voor kaartbetalingen te realiseren, overweegt het Eurosysteem SEPA-conformiteitscriteria voor kaartschema's en het desbetreffende Referentiekader te ontwikkelen. Omdat het twee aparte werkstromen zijn, worden infrastructuren en kaartschema's in dit document niet expliciet behandeld.

De gebruikers van SEPA kunnen in vijf categorieën worden onderverdeeld:

- **ondernemingen (grote ondernemingen, KMO);**
- **overheden;**
- **banken (commerciële en centrale banken) en betalingsinstellingen;**
- **winkeliers en andere toonbankinstellingen;**
- **consumenten.**

Het Eurosysteem heeft diverse malen gewezen op het belang van ondernemingen (grote ondernemingen en KMO) en overheden (zie bijvoorbeeld de SEPA-voortgangsverslagen en diverse toespraken door

vertegenwoordigers van het Eurosysteem¹), aangezien zij verantwoordelijk zijn voor het merendeel van het aantal betalingstransacties. Het Eurosysteem richt zijn verwachtingen voor SEPA-gebruikers dan ook hoofdzakelijk op deze eerste twee groepen. Dat neemt niet weg dat ook de andere drie groepen aandacht verdienen. Banken (zowel commerciële als centrale banken) en toekomstige betalingsinstellingen zijn niet slechts aanbieders, maar ook gebruikers. Zij zouden natuurlijk bij de eerste twee groepen ingedeeld kunnen worden, maar vanwege hun symboolwaarde en om de bewustwording te vergroten, worden ze als een aparte gebruikersgroep behandeld. Ook winkeliers en andere toonbankinstellingen spelen een grote rol in het SEPA-proces. Zij gelden als bedrijf voor zover zij zich bezighouden met overschrijvingen en/of domiciliëringen. Daarnaast vervullen zij tevens een belangrijke functie als ‘toegangspoort’ voor het gebruik van een specifiek SEPA-betaalmiddel op verkooppunten (bv. kaartbetalingen). Tot slot dient SEPA natuurlijk ook ten goede te komen aan de consument, en het Eurosysteem zou het op prijs stellen wanneer deze de SEPA-betaalmiddelen actief en op grote schaal zou gebruiken.

4. Beoordeling van de mate waarin op dit moment aan de verwachtingen wordt voldaan

Het is niet de bedoeling de verwachtingen van het Eurosysteem op te leggen in de vorm van formele eisen of juridisch bindende voorwaarden, noch aan de gebruikers, noch aan de aanbieders van SEPA. Voor de aanbieders van SEPA (banken en betalingsinstellingen) zijn de aanbevelingen van het Eurosysteem bedoeld als toetssteen: ze maken het hun mogelijk niet slechts de relevante reglementen en beleidskaders in acht te nemen, maar tevens te voldoen aan de meer omvattende verwachtingen van het Eurosysteem. Het Eurosysteem beoordeelt niet of aanbieders van SEPA (banken en betaalinstanties) aan deze verwachtingen voldoen, maar nodigt aanbieders wel uit om zelf, aan de hand van de criteria en aanbevelingen, regelmatig hun dienstenaanbod te evalueren en de uitkomsten te publiceren. Hierbij zij echter nogmaals nadrukkelijk gesteld dat de SEPA-aanbieders (banken en betalingsinstellingen) hiertoe op geen enkele wijze wettelijk verplicht zijn. Aangezien in andere werkstromen uitgebreid wordt ingegaan op infrastructures en kaartschema's, is bij dit document slechts een richtlijn voor zelfbeoordeling door banken en betalingsinstellingen gevoegd.

Wij verwachten niet dat banken en betalingsinstellingen die op dit moment een bepaald product (bv. domiciliëringen) niet aanbieden, verplicht zullen worden het daarmee overeenkomende SEPA-product wel aan te bieden. De verwachtingen inzake SEPA hebben daarom alleen betrekking op producttypen die een bank of betalingsinstelling ook al aanbiedt in de ‘oude’ versie. Het staat aanbieders vrij geen producttypen te voeren die ze in het oude betaalsysteem niet ook al voerden. Zij kunnen dan toch voldoen aan deze verwachtingen.

Het is duidelijk veel moeilijker voor gebruikers om te beoordelen in hoeverre zij aan de verwachtingen voldoen (d.m.v. een zelfbeoordeling of beoordeling door een derde) dan voor aanbieders. Dat is een van de redenen dat er geen plannen zijn om te beoordelen in hoeverre SEPA-gebruikers aan de verwachtingen voldoen. Deze verwachtingen laten gebruikers echter zien hoe de migratie naar SEPA actief bevordert kan worden, bevatten richtlijnen voor de invoering van SEPA en bieden een zicht op de gevolgen van een geslaagde invoering: wat zou die voor hen betekenen en hoe profiteren zij ervan? Kortom, de verwachtingen van het Eurosysteem helpen de banken en betalingsinstellingen bij hun communicatie met gebruikers en bieden de gebruikers een leidraad bij de aanpassing van hun betalingsverkeer.

¹ Zie <http://www.ecb.int/paym/sepa/html/index.en.html> voor de toespraken en voortgangsverslagen.

5. Waarom deze verwachtingen

De huidige financiële crisis brengt het risico met zich mee dat SEPA op de achtergrond raakt. De publicatie van deze verwachtingen brengt het beleid van het Eurosysteem opnieuw onder de aandacht en bevordert een 'SEPA-vriendelijke' omgeving. Een overzicht van de verwachtingen van het Eurosysteem waarnaar zij kunnen verwijzen, verschaft de voorstanders van SEPA bij banken en ondernemingen extra argumenten (waarmee ze misschien gemakkelijker de nodige financiële middelen kunnen bekomen, of in ieder geval sterker staan bij de verdediging van hun huidige begroting).

Hoewel de aanbieders in meerderheid hebben bevestigd dat zij ofwel aan de SEPA-standaarden voldoen (zie bijvoorbeeld de EPC-lijst van CSM's die aan deze standaarden voldoen) ofwel de toetredingsovereenkomst (*adherence agreement*) hebben getekend (zie de EPC-lijst van banken die de toetredingsovereenkomst voor SCT hebben getekend), leert de praktijk dat het louter naleven van de EPC-regels vaak onvoldoende is om tot een volledige invoering van SEPA te komen.

Met de publicatie van deze verwachtingen wil het Eurosysteem de markt duidelijk maken wat het van aanbieders verwacht en nogmaals onderstrepen dat deze verwachtingen verder gaan dan het simpelweg volgen van de toepasselijke reglementen en beleidskaders. Verder kan de markt eruit afleiden hoe de gebruikers volgens het Eurosysteem optimaal van de voordelen van SEPA kunnen genieten.

De les die onder andere uit de invoering van de SCT kan worden getrokken, is dat de markt duidelijk meer sturing nodig heeft dan momenteel worden gegeven en daar vaak ook om vraagt. De in dit document geformuleerde verwachtingen bieden die extra sturing doordat ze duidelijk maken dat SEPA, althans in de ogen van het Eurosysteem, meer behelst dan het louter volgen van reglementen.

Door verwachtingen en aanbevelingen te publiceren, biedt het Eurosysteem aanbieders de gelegenheid in hun marketing uit te dragen in hoeverre ze zelf klaar zijn voor SEPA en om de migratie van hun klanten te ondersteunen. De 'SEPA-voorhoede' kan zich zo onderscheiden van de meer afwachtende marktpartijen, met de nieuwe marketingmogelijkheden als beloning voor hun inspanningen. Ze kunnen zichzelf afficheren als: 'voldoet aan de verwachtingen van het Eurosysteem inzake SEPA'.

6. De verwachtingen voor aanbieders (banken en betalingsinstellingen)

Zoals gezegd kennen infrastructuren en kaartschema's hun eigen werkstromen, en zij komen in dit document daarom niet aan de orde.

6.1 De huidige situatie bij banken en betalingsinstellingen

Een aanzienlijk deel van de betalingen verloopt niet via infrastructuren, maar bilateraal. Verder fungeren banken vaak als een soort 'pseudo-infrastructuren' door diensten te verlenen aan andere banken. Hoewel ze de toetredingsovereenkomst hebben getekend, verklaren banken door clearingdiensten te verlenen niettemin openlijk dat zij bereid en in staat zijn alle gevraagde vormen van conversie te leveren (ook als hierbij gegevens verloren gaan). Waar het Eurosysteem wel een Referentiekader voor infrastructuren gepubliceerd heeft (naast de schriftelijke verklaring van de CSM's aan de EPC²), heeft het zijn verwachtingen voor de banken slechts zo nu en dan in toespraken en voortgangsrapporten meegedeeld. De Richtlijn betreffende betaaldiensten geeft betalingsinstellingen de mogelijkheid een breed scala aan betaaldiensten aan te bieden. Om een voor alle partijen gelijke uitgangssituatie te garanderen, worden betalingsinstellingen in dit document op dezelfde manier behandeld als banken. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat ook de EPC de betalingsinstellingen op dezelfde manier behandelt als banken (bv. wat naleving van de regels betreft).

² Zie: http://www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_scheme-compliant_csms voor de lijst met CSM's die hebben opgegeven te voldoen aan de SEPA-standaarden.

6.2 De verwachtingen van het Eurosysteem voor banken en betalingsinstellingen

Het Eurosysteem verwacht van banken en betalingsinstellingen dat zij:

1. hun bedrijfsvoering zodanig inrichten dat zij SEPA-betalingen kunnen verzenden en ontvangen door:

- a) zich te houden aan het SEPA-reglement voor overschrijvingen en deel te nemen aan het SEPA-systeem voor overschrijvingen (indien zij overschrijvingen uitvoeren);
- b) zich te houden aan de SEPA-reglementen voor domiciliëringen en deel te nemen aan het SEPA-systeem voor domiciliëringen (indien zij domiciliëringen uitvoeren);³
- c) alle operationele, voor betalingen gebruikte, BIC8 of BIC11⁴ op te nemen in ten minste één CSM-bankenregister dat SEPA-breed toegankelijk is;
- d) bedrijfsprocessen en waar nodig software af te stemmen op de bepalingen van de relevante EPC-reglementen, de oplossingen te testen en voor de test geslaagde oplossingen in gebruik te nemen;
- e) naast de 'oude' standaarden ten minste ook SEPA-standaarden aan te bieden voor transacties⁵ tussen klant en bank en tussen bank en klant (ontwikkeld door de EPC doch op dit moment slechts aanbevolen voor optioneel gebruik), en waar nuttig met de softwareleveranciers van klanten samen te werken om de migratie van de klant naar SEPA te vergemakkelijken. Aangezien particuliere klanten niet onder deze standaarden vallen, verwacht het Eurosysteem dat aanbieders deze klanten SEPA-betaalmiddelen via hetzelfde type toegangskanalen aanbieden als die voor de 'oude' betaalmiddelen. Na de einddatum voor de migratie worden alleen SEPA-standaarden gebruikt voor de gegevensuitwisseling met klanten (tenzij zowel de bank als de klant instemmen met het gebruik van conversiediensten);
- f) af te zien van conversiediensten die leiden tot gegevensverlies. Alle gegevens (zelfs die welke niet in een van de oude formaten kunnen worden omgezet) moeten gegarandeerd aan de ontvangende bank worden doorgegeven (tenzij de begunstigde de ontvangende bank uitdrukkelijk verzoekt niet alle informatie door te geven). Na de (nog te bepalen) einddatum voor de SEPA-migratie dienen niet langer conversiediensten te worden aangeboden in de interbancaire ruimte.

a. Gebruikers SEPA-betaalmiddelen aanbieden die overeenkomen met de 'oude' eurobetaalmiddelen die de bank of betalingsinstelling aanbiedt⁶. Het Eurosysteem verwacht dat er SEPA-betaalmiddelen komen voor het verzenden en ontvangen van binnenlandse en grensoverschrijdende betalingen binnen het Gemeenschappelijke Eurobetalingsgebied. Banken en betalingsinstellingen die aan deze verwachtingen voldoen, zijn bedrijfsmatig klaar voor de verwerking van (relevante) SEPA-betaalmiddelen. Ook stellen zij deze betaalmiddelen ter beschikking voor actief gebruik door hun klanten. Verder beveelt het Eurosysteem banken en betalingsinstellingen aan:

b. SEPA-betaalmiddelen aantrekkelijk te maken voor klanten door:

- i. ze als standaard SEPA-betaalmiddelen voor binnenlandse en grensoverschrijdende transacties binnen het Gemeenschappelijke Eurobetalingsgebied aan te bieden en zo de oude betaalmiddelen te vervangen.

³ Dit betekent dat het Eurosysteem van een bank of betalingsinstelling die bijvoorbeeld 'oude' automatische-incassodiensten voor eurobetalingen aanbiedt, tevens SEPA-automatische incasso's aanbiedt (zodra deze beschikbaar zijn).

⁴ BIC 11 is alleen nodig wanneer betalingen die zijn gericht aan de algemene BIC8 plus een kantoorcode, niet verwerkt kunnen worden.

⁵ Er wordt vanuitgegaan dat dezelfde standaarden zullen worden aanbevolen voor de communicatie van betalingsinstellingen.

⁶ Het Eurosysteem verwacht niet enkel dat een betaalinstrument aangeboden in een "oud" formaat eveneens wordt aangeboden in SEPA-formaat, maar ook dat hetzelfde niveau van dienstverlening wordt gewaarborgd. Indien dit binnen het basisschema niet mogelijk zou blijken, dienen in overeenstemming met de EPC-richtlijnen Additional Optional Services (AOS) te worden ingevoerd.

- ii. diensten die via ‘oude’ betaalmiddelen verleend worden (zoals internetbankieren en de mogelijkheid tot bestendige opdrachten), ook met behulp van SEPA-betalingsproducten aan te bieden;
- iii. diensten aan te bieden die de klanten in staat stellen betalingen met uitsluitend de IBAN-code (dus zonder BIC) te verrichten;
- iv. de SEPA-betaalmiddelen te helpen verbeteren, opdat ze aan de wensen en eisen van de gebruikers voldoen, en wel op de volgende wijzen: door optionele aanvullende diensten (hierna: AOS, *Additional Optional Services*) voor te stellen, door de overgang van succesvolle AOS voor bepaalde doelgroepen naar SEPA-brede AOS te ondersteunen, en door producten te introduceren die zijn gebaseerd op het e-SEPA-initiatief en op toekomstige beleidskaders als SEPA online betalingen en SEPA mobiele betalingen (zodra deze beschikbaar zijn).

c. klanten actief over SEPA te informeren door:

- i. op de website van de bank of betalingsinstelling ruimte en aandacht te schenken aan SEPA en klanten aanvullende informatie te geven;
- ii. de voordelen van SEPA voor verschillende gebruikersgroepen te beschrijven;
- iii. ervoor te zorgen dat klanten de BIC (zolang deze binnen SEPA een verplichte identificatiecode is) en het IBAN gemakkelijk kunnen vinden door deze duidelijk zichtbaar op rekeninguittreksels, op de website voor internetbankieren en op de betaalkaarten te vermelden (uiteraard alleen als hiertegen geen juridische bezwaren bestaan).

d. het SEPA-beleid van het Eurosysteem in acht te nemen door:

- i. een infrastructuur te gebruiken (indien van toepassing) die een zelfbeoordeling op basis van het Referentiekader voor infrastructuur heeft ondergaan, de resultaten heeft gepubliceerd en overeenkomstig de gepubliceerde zelfbeoordeling het Referentiekader implementeert.
- ii. (indien van toepassing) clearing- en settlementdiensten aan te bieden op basis van de toepasselijke uitgangspunten uit het Referentiekader voor infrastructuur.⁷

7. Verwachtingen voor de gebruikers

7.1 Ondernemingen en overheden

Op basis van het bovenstaande raadt het Eurosysteem grootgebruikers als ondernemingen en overheden, die hun binnenlandse en grensoverschrijdende betalingsverkeer willen harmoniseren, aan om:

1. in de tekst van hun aanbestedingsopdrachten voor betaaldiensten een verwijzing op te nemen naar de SEPA-criteria van de EPC en de verwachtingen van het Eurosysteem;
2. een aanbieder te kiezen die de regels en verwachtingen voor SEPA van de EPC en het Eurosysteem in acht neemt.⁸ De aanbieder hoeft niet in hetzelfde land gevestigd te zijn. Het Eurosysteem verwacht van gebruikers dat zij met hun SEPA-aanbieder en hun leverancier van (bedrijfs)software overleggen over het SEPA-klaar maken van de bedrijfssystemen en over manieren om de vruchten van SEPA te plukken;
3. waar nodig hun interne systemen en databases aan te passen en uit te breiden (bv. door de bankcodes en rekeningnummers te vervangen door BIC en IBAN), alsmede hun ERP-software en de

⁷ Uiteraard zullen slechts enkele principes van het Referentiekader voor infrastructuur relevant zijn voor banken en betalingsinstellingen die clearing- en settlementdiensten aanbieden. Volgens het Eurosysteem zijn dit: criterium 1 (vraag 6a, 7, 8 en 8a), criterium 3 (vraag 11a t/m 11e) en criterium 4 (vraag 15 en 15a: deelnemers daarentegen dienen te worden verwezen naar financiële instellingen die deze diensten afnemen. Zie <http://www.ecb.int/paym/sepa/components/infrastructures/html/tor.en.html> voor het Referentiekader voor infrastructuur.

⁸ Onder de verwachtingen dient te worden verstaan: naleving van de basiseisen zoals die in de documentatie van de EPC zijn vastgelegd, plus de verwachtingen voor aanbieders die Eurosysteem in het onderhavige document heeft vastgelegd.

achterliggende processen (zoals afstemming en cash management) teneinde SEPA-overschrijvingen te kunnen initiëren en verwerken.

4. de wijzigingen door te voeren die nodig zijn om de domiciliëringen volgens SEPA-standaarden mogelijk te maken. Hierbij valt te denken aan de behandeling van mandaten of, als de wetgever bij de omzetting van de Richtlijn betreffende betaaldiensten hierover geen uitsluitel geeft, de migratie van oude mandaten;
5. de voordelen te plukken van het gebruik van XML-standaarden in het contact tussen klant en bank en tussen bank en klant, inclusief standaarden voor rapportering en afstemming (als en wanneer die beschikbaar zijn). Bij deze voordelen valt bijvoorbeeld ook te denken aan het gebruik van de gestructureerde mededeling en een grotere mate van flexibiliteit bij het veranderen van bankrelatie;
6. de noodzakelijke investeringen te plannen, zodat deze in de eerstvolgende begrotingsronde kunnen worden meegenomen;
7. het gebruik van SEPA-producten in het algemeen te bevorderen door:
 - a) de IBAN- en BIC-codes op alle facturen op te nemen (en dus niet alleen op internationale facturen, zoals momenteel aanbevolen door Verordening (EG) 2560/2001) en op een duidelijker plaats dan de 'oude' codes. Verder zouden de nationale commissies die de SEPA-migratie coördineren kunnen overleggen en besluiten alleen SEPA-identificatiecodes op te nemen.
 - b) SEPA-codes op een gemakkelijk vindbare plaats op hun websites te zetten als ze daar ook al 'oude' codes hebben gepubliceerd;
 - c) het IBAN en de BIC van hun leveranciers te vragen en deze bij de eigen aankoop te gebruiken;
 - d) geen beperkingen op te leggen aan de locatie van de bank van een betaler (bv. de betaler bij een domiciliëring) of begunstigde (bv. salarisoverschrijving aan werknemers) binnen het Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied;
 - e) het betalers gemakkelijk te maken SEPA-betaalmiddelen te gebruiken, bijvoorbeeld door op online of papieren formulieren voor klanten IBAN en BIC te gebruiken in plaats van de oude codes.

7.2 Commerciële en centrale banken en betalingsinstellingen

Banken en toekomstige betalingsinstellingen spelen een uiterst belangrijke rol in het SEPA-migratieproces, omdat zij niet alleen bijdragen aan de beleidsvorming rond SEPA, maar ook de daaruit voortvloeiende SEPA-betaalmiddelen aanbieden. Aangezien zij van andere gebruikers verwachten dat deze SEPA-betaalmiddelen gaan gebruiken, verwacht het Eurosysteem van hen dat zij consequent zijn en zelf het goede voorbeeld geven. Banken dienen daarom:

1. in hun aanbestedingsdocumenten voor de verwerking van betalingen een verwijzing op te nemen naar de SEPA-criteria van de EPC en de verwachtingen van het Eurosysteem⁹;
 2. SEPA-betaalmiddelen te gebruiken (in plaats van oude eurobetaalmiddelen)¹⁰ en (voor andere dan interne of "on us"-betalingen) een aanbieder te kiezen die de regels en verwachtingen van de EPC en het Eurosysteem in acht neemt. Deze hoeft niet noodzakelijkerwijs in het eigen land gevestigd te zijn.
- Banken en betalingsinstellingen gebruiken SEPA om:

- a) hun leveranciers te betalen. Als zij niet beschikken over de SEPA-identificatiecodes van hun leveranciers, verwacht het Eurosysteem van banken en betalingsinstellingen dat zij daarom vragen;
- b) salarisbetalingen te verrichten. Het Eurosysteem verwacht van werknemers dat zij hun IBAN- en BIC-codes doorgeven.

⁹ Onder de verwachtingen dient te worden verstaan: naleving van de basiseisen zoals die in de documentatie van de EPC zijn vastgelegd, plus de verwachtingen die het Eurosysteem in het document #*Verwachtingen voor aanbieders van SEPA-diensten* heeft vastgelegd.

3. het IBAN te gebruiken in plaats van het rekeningnummer als de betalingen bedoeld onder 2a en 2b interne of "on us"-betalingen zijn.

7.3 Winkeliers en andere toonbankinstellingen

Net als andere ondernemingen doen winkeliers en andere toonbankinstellingen betalingen in het kader van hun bedrijfsvoering. Daarnaast hebben zij doorgaans ook een contractuele relatie met kaartverwerkers en bieden zij hun klanten de mogelijkheid via een of meer kaartschema's te betalen. Van deze detaillisten verwacht het Eurosysteem dat zij overwegen:

1. kaarten te accepteren van kaartschema's die zich houden aan het Referentiekader voor Kaarten en aan het SEPA-raamwerk voor betaalkaarten¹⁰;
2. contracten te sluiten met kaartverwerkers (*acquirers*) die hun kaartactiviteiten hebben afgestemd op de bepalingen van het Referentiekader voor kaarten van het Eurosysteem;
3. over te stappen op EMV-terminals en systemen die SEPA-standaarden hanteren (wanneer deze beschikbaar zijn);
4. ook andere (Europese) kaartschema's te accepteren wanneer deze er komen (mits dit commercieel haalbaar is) ;
5. het gebruik van efficiënte kaartschema's op verkooppunten te bevorderen, of het gebruik ervan ten opzichte van contant geld in ieder geval niet te ontmoedigen (bv. door klanten die met contant geld betalen, korting te geven).

7.4 Detailhandelsklanten (consumenten)

Er wordt algemeen van uitgegaan dat detailhandelsklanten niet actief zullen vragen om SEPA-betaalmiddelen, omdat zij waarschijnlijk weinig bekend zijn met de voordelen ervan. Maar ook consumenten krijgen te maken met de geleidelijke afbouw van de oude betaalmethoden. Het formuleren van verwachtingen voor detailhandelsklanten kan gemakkelijk verkeerd worden opgevat, namelijk als een extra last voor de consument. Mede gezien de weerstand onder consumenten om hun betalingsgedrag te veranderen, kan dit gemakkelijk bijdragen tot een afwijzende houding tegenover SEPA. Het is daarom van belang te benadrukken dat het Eurosysteem niet 'verwacht' dat alle consumenten de in deze paragraaf beschreven maatregelen gaan nemen, maar dat de migratie naar SEPA gemakkelijker zal verlopen wanneer een groot aantal consumenten deze stappen zet.

Een consument kan:

1. informeren naar het IBAN van zijn/haar rekening en de bijbehorende BIC van zijn/haar bank;
2. altijd het IBAN en de BIC gebruiken als deze op de factuur vermeld staan (als de BIC überhaupt al gevraagd wordt) in plaats van de nationale identificatiecodes;
3. gebruikmaken van SEPA-overschrijvingen en (zodra deze beschikbaar zijn) SEPA-domiciliëringen in plaats van de daarmee overeenkomende oude producten;
4. in winkels met kaarten betalen in plaats van met minder efficiënte betaalmiddelen (zoals cheques), zowel binnenlands als op het niveau van SEPA.
5. bij het aangaan van een nieuwe bankrelatie het aanbod van banken uit verschillende SEPA-landen met elkaar vergelijken.

¹⁰ SEPA for Cards Framework - zie paragraaf 2.3 van het Zesde voortgangsverslag inzake SEPA voor eventuele uitzonderingen voor driepartijenschema's.

8. Conclusie

Met de publicatie van deze verwachtingen wil het Eurosysteem benadrukken hoeveel belang het hecht aan SEPA en dat SEPA, om net zo succesvol te worden als andere grote Europese projecten (zoals de invoering van de chartale euro), niet alleen door de bankwereld moet worden gedragen, maar door alle partijen in het betalingsverkeer. Dat neemt niet weg dat de bankwereld het project tot nu toe getrokken heeft, en dat blijft zo. In dit document en het bijgesloten formulier besteedt het Eurosysteem daarom speciale aandacht aan deze specifieke groep belanghebbenden.

In de loop van de volledige migratie naar SEPA zal het Eurosysteem de toepasselijkheid van de in dit document geformuleerde verwachtingen op regelmatige tijdstippen onderzoeken en deze zo nodig aanpassen. Daarom verwelkomt het Eurosysteem opmerkingen en suggesties over deze verwachtingen vanuit alle groepen van belanghebbenden.

Bijlage

EUROPEAN CENTRAL BANK

EUROSYSTEM

DE VERWACHTINGEN VAN HET EUROSISTEEM VOOR AANBIEDERS VAN SEPA-
Zelfbeoordelingsformulier voor banken en betalingsinstellingen
van

[naam van de bank of de betalingsinstelling]

Achtergrondinformatie

De verwachtingen van het Eurosysteem zijn geen formele of juridisch bindende eisen aan SEPA-aanbieders (banken en betalingsinstellingen), maar een referentiepunt die aanbieders in staat moet stellen te voldoen aan de uitgebreider verwachtingen van het Eurosysteem en niet alleen aan de toepasselijke reglementen en beleidskaders. Het Eurosysteem beoordeelt niet of aanbieders van SEPA (banken en betalingsinstellingen) aan deze verwachtingen voldoen, maar nodigt aanbieders wel uit om, zonder enige wettelijke verplichting, aan de hand van de criteria en aanbevelingen zelf regelmatig hun dienstenaanbod te evalueren en de uitkomsten te publiceren.

Wij verwachten niet dat banken en betalingsinstellingen die op dit moment een bepaald product niet aanbieden, het daarmee overeenkomende SEPA-product wel moeten aanbieden. De SEPA-verwachtingen hebben daarom alleen betrekking op eurobetaalmiddelen die een bank of betalingsinstelling ook al aanbiedt in de "oude" versie. Het staat aanbieders vrij geen producttypen aan te bieden die ze in het oude betaalsysteem ook al niet aanboden. Zij kunnen dan toch voldoen aan deze verwachtingen.

Zelfbeoordeling

[naam van de bank of de betalingsinstelling:]

1. Heeft de bedrijfsvoering op het verzenden en ontvangen van SEPA-betalingen ingericht door:

a) zich te houden aan het SEPA-reglement voor overschrijvingen en toegetreden te zijn tot het SEPA-overschrijvingsschema van het EPC (alleen van toepassing als overschrijvingen deel uitmaken van de dienstverlening).¹¹

JA NEE

Opmerkingen:

b) zich te houden aan de SEPA-reglementen voor domiciliëringen en toegetreden te zijn tot het SEPA-schema voor domiciliëringen (SDD) (alleen van toepassing als domiciliëringen deel uitmaken van de dienstverlening).¹²

JA NEE

Opmerkingen:

¹¹ Dit houdt bijvoorbeeld in dat het Eurosysteem verwacht dat een bank/betalingsinstelling die bijvoorbeeld 'oude' overschrijvingen in euro aanbiedt, ook de overeenkomstige SEPA-diensten zal aanbieden.

¹² Dit houdt in dat het Eurosysteem verwacht dat een bank/betalingsinstelling die bijvoorbeeld 'oude' domiciliëringdiensten voor eurobetalingen aanbiedt, de vergelijkbare SEPA-diensten eveneens zal aanbieden.

c) alle operationele en voor betalingen gebruikte BIC8 of BIC11¹³ op te nemen in ten minste één CSM-bankenregister dat in de SEPA-zone consulteerbaar en toegankelijk is;

JA NEE

Opmerkingen:

d) bedrijfsprocessen en waar nodig software af te stemmen op de standaarden van de relevante EPC-reglementen, de oplossingen te testen en voor de test geslaagde oplossingen in gebruik te nemen;

JA NEE

Opmerkingen:

e) naast de oude standaarden ten minste ook SEPA-standaarden aan te bieden voor transacties tussen klant en bank en tussen bank en klant (ontwikkeld door de EPC doch op dit moment slechts aanbevolen voor optioneel gebruik), en waar nuttig met de softwareleveranciers van klanten samen te werken om de migratie van de klant naar SEPA te vergemakkelijken.

JA NEE

Opmerkingen:

f) geen conversiediensten aan te bieden die leiden tot gegevensverlies. De begunstigde ontvangt alle gegevens, tenzij de betaler uitdrukkelijk vraagt niet alle informatie door te geven. Na de (nog te bepalen) einddatum voor de SEPA-migratie dienen niet langer conversiediensten te worden aangeboden in de interbancaire ruimte.

JA NEE

Opmerkingen:

2. Biedt gebruikers SEPA-betaalmiddelen aan die vergelijkbaar zijn met het bestaande aanbod aan ‘oude’ eurobetaalmiddelen. Het Eurosysteem verwacht dat er SEPA-betaalmiddelen komen voor het verzenden en ontvangen van binnenlandse en grensoverschrijdende betalingen binnen het Gemeenschappelijke Eurobetalingsgebied.

Als wij aan deze verwachtingen voldoen, zijn wij bedrijfsmatig klaar voor de verwerking van (relevante) SEPA-betaalmiddelen. Wij stellen deze betaalmiddelen tevens aan onze klanten ter beschikking voor actief gebruik.

JA NEE

Opmerkingen:

Verder volgen wij de aanbevelingen van het Eurosysteem dat een bank of betalingsinstelling:

a) SEPA-betaalmiddelen aantrekkelijk maakt voor klanten door:

i. ze de SEPA-betaalmiddelen als standaard aan te bieden voor binnenlandse en grensoverschrijdende transacties binnen het Gemeenschappelijke Eurobetalingsgebied, waardoor ze de oude betaalmiddelen vervangen.

JA NEE

Opmerkingen:

ii. diensten die voor ‘oude’ betaalmiddelen beschikbaar zijn (zoals internetbankieren en de mogelijkheid tot bestendige opdrachten), ook in de vorm van SEPA-betaalmiddelen aan te bieden;

JA NEE

Opmerkingen:

¹³ BIC 11 is alleen nodig wanneer betalingen die zijn gericht aan de algemene BIC8 plus een kantoorcode niet kunnen worden verwerkt.

- iii. diensten aan te bieden die de klanten in staat stellen betalingen met uitsluitend de IBAN-code te verrichten (dus zonder het toevoegen van de BIC in de betalingsopdracht).

JA NEE

Opmerkingen:

- iv. de SEPA-betaalmiddelen te helpen verbeteren, opdat ze aan de wensen en eisen van de gebruikers voldoen, en wel op de volgende wijzen: door AOS (Additional Optional Services - optionele aanvullende diensten) te introduceren, door de overgang van succesvolle AOS voor bepaalde doelgroepen naar SEPA-brede AOS te ondersteunen, en door producten te introduceren die zijn gebaseerd op het e-SEPA-initiatief en op toekomstige beleidskaders als SEPA online betalingen en SEPA mobiele betalingen (zodra deze beschikbaar zijn).

JA NEE

Opmerkingen:

- b) klanten actief over SEPA informeert door:

- i. op de website van de bank of betalingsinstelling plaats en aandacht te schenken aan SEPA en klanten aanvullende informatie te geven;

JA NEE

Opmerkingen:

- ii. de voordelen van SEPA voor de verschillende gebruikersgroepen te beschrijven.

JA NEE

Opmerkingen:

- iii. ervoor te zorgen dat klanten de BIC (zolang deze binnen SEPA een verplichte identificatiecode is) en het IBAN gemakkelijk kunnen vinden, door deze duidelijk zichtbaar op bankafschriften, rekeninguittreksels, de website voor internetbankieren en kaarten te vermelden (uiteraard alleen als hiertegen geen juridische bezwaren bestaan).

JA NEE

Opmerkingen:

- c) het SEPA-beleid van het Eurosysteem in acht te nemen door:

- i. een infrastructuur te gebruiken (indien van toepassing) die een zelfbeoordeling op basis van het Referentiekader voor infrastructuren heeft ondergaan, de resultaten heeft gepubliceerd en overeenkomstig de gepubliceerde zelfbeoordeling het Referentiekader implementeert.

JA NEE

Opmerkingen:

- ii. (indien van toepassing) clearing- en settlementdiensten aan te bieden op basis van de toepasselijke principes uit het Referentiekader voor infrastructuren

JA NEE

Opmerkingen:

Gegevens van de contactpersoon (in geval van vragen) :

Afkortingen:

SEPA	Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied (Single Euro Payments Area)
SCT	Europese overschrijving in SEPA-formaat (SEPA Credit Transfer)
SDD	Europese domiciliëring in SEPA-formaat (SEPA Direct Debit)
CSM	Clearing- en settlementmechanisme
IBAN	Internationaal bankrekeningnummer (International Bank Account Number)
BIC	Bankidentificatiecode (Bank Identifier Code)
AOS	Optionele aanvullende diensten (Additional Optional Services)